

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 257 (20. 824) 1990 йил 8 ноябрь, пайшанба Баҳоси 3 тийин.

ОКТАБР ҒОЯЛАРИ АБАДИЙДИР

Қизил майдондаги байрам
паради ва намоёиши

Мана яна бир қарра Совет давлати тутилган кунини байрам қилмоқдамиз. Яширишнинг нима ҳождати бор, ҳозир биз ана шу санага турли-ҳил муносабатда бўлмоқдамиз: илгари номаълум бўлган ахборотлар оқими эндиликда аниқ бўлиб қолганида ўтмишнинг айрим ҳақиқатлари тўғрисидаги тасавуurlаримиз кескин ўзгариб, баъзан қийинлар эса кечати эзгу орзуларни чилпарчин бўлганлар афсус-надомат чекмоқдалар.

Лекин тарихни орқага қайтариб бўлмайди: бундан 73 йил муқаддам бундан ана шу кунни Россия янги йўлга қадам ташлади. Бу йўлда биз ғалабалар ҳузур-ҳаловатини ҳам, мағлубият аламини ҳам чекдик. Ғалабалар пештоқидан фожияли ўн йилликлар қаърига ҳам тушдик. Ҳа, буларнинг ҳаммаси бўлди. Лекин мамлакатни жаҳондаги буюк давлатга айлантирган авлодларнинг жасоратини жамият хотирасидан ўчириб юборишга ҳеч кимнинг қудрати етмайди.

Ҳозир, қандай жамият қурдик, деб обдон баҳслашмоқдамиз. Ҳозир совет жамияти оғир таътилки вазиятига тушиб қолганида социализмни, ёни унинг айниинчи айбдорлиги? Ҳатто душманларимизнинг эътирофи эътиҳас, Октябрь инқилобни тақдирга ҳал этувчи таъсир ўтказган. Баҳс қилавериб, шуни унутиб юбормайлик. Ғарбдаги пролетариатнинг юксак турмуш даражасига ҳавас қилар эканмиз, шуни ёдимизда тутайликки, мазкур пролетариат фаровон яшаётган экан, у 1917 йилдан кейин социалистик ғоя бутун Ер курали бўлаётган одам ташлагани тухайли шу поғонага қўтарилади.

Бир неча кундан буён Москва яна байрам либосига. Шаҳарнинг куча ва майдонларида алвон ранг шпюрлар, ранго-ранг плакатлар осилган. Уларнинг пештоқларига ўратилган радио қарнайларидан эрта тонгдан бошлаб кўнглимизга яқин

оҳанглар янграб турибди. Буларнинг ҳаммаси Октябрь санасининг серхосият нишонларидир.

СССР Президенти ва мамлакат Олий Кеңашининг қарорига кўра бу гал ҳам 7 ноябрь жуда муҳим давлат байрами сифатида нишонланмоқда. Шундан бир кун илгари Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишланган Кремлнинг съездлар саройида тантанали мажлис бўлиб ўтди. Марказий кўчаларда сўнгги кунларда танк моторлари гувилаб москваликларга парад қийлашиб келаётганидан дарак бериб турди. Пойтахт меҳнаткашларининг байрам намоёиши қатнашчилари мамлакатнинг бош майдонига чиқишга ҳозирлик қўйдилар.

Ана шундай кунларда ҳаммаша бўлганидек бугун ҳам Қизил майдон кўрктига қўқилган. Кремлнинг Сенат минорасига СССР герби ўратилган, ГУМ биносига В. И. Лениннинг портрети чизилган панно ўратилган. Унинг икки чеккасида «1917» ва «1990» рақамлари торлаб турибди. Бинонинг олди қисмида ва Поков собори пештоқига кўзининг сарин елларидан ол байроқлар ҳалқираб турибди. Тарих музейи пештоқига эса бугунги тантананинг аҳтимолики, энг асосий шiori, яъни «Фуқароларнинг тўтовлиги қайта қуриш муваффақиятини гаровидир» деган сўзлар ёзилган.

Майдонда Москва гарнизонининг қўшинлари саф тортиб туришмоқди.

Мавзолейнинг марказий минбарига М. С. Горбачев, Н. И. Рижков, А. И. Лукьянов, Совет парламенти палаталарининг раислари, Россия Федерацияси ва Москва Советининг раҳбарлари, ҳарбий бошлиқлар чиқадилар.

Спасск минорасидан соат 10 га бoғ уради, фанфаралар янграйди.

СССР Президенти нутқ сўзлайди.

М. С. ГОРБАЧЕВ НУТҚИ

Азиз ватандошлар! Азиз москваликлар! Қўролли Кўчларнинг жангчилари! Мен барчаишга Москва-нинг Қизил майдонидан байрам қўтлови билан муножаат этмоқдаман. Яна бир неча дақиқадан кейин бу ерда ҳарбий парад бўлади, шундан кейин эса Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишланган пойтахт меҳнаткашларининг байрам намоёиши ўтади.

Ҳар бир тарихий воқеанинг ўз тақдир бор. Батиллари абадул-абад ўтмиш бўлиб қолади, авлодлар учун

аҳамиятини йўқотади, бошқалари эса, аксинча, халқ ҳаётида тeрaн ва ўчмас из қолдиради.

Бизнинг Октябримиз ана шундай. XX асрдаги бу энг буюк инқилоб ўзининг қўламини ва одамлар қисматига таъсири жиҳатидан бeнaзир-дир. Социалистик инқилобнинг оммани эргаштирган қадриятлари сира завог топмайди. Бу қадриятлар меҳнат кишининг онг-шуурига синалган кетган, Эркинлик, тенглик, адолат ғоялари ўша

(Давоми иккинчи бетда).

Кеча Советлар мамлакатининг деярли ҳамма шаҳар ва қишлоқларида, жумладан серқуёш Ўзбекистонда Улуғ Октябрнинг 73 йиллиги кенг нишонланди

ТОШКЕНТ. 1990 йил 7 ноябрь. В. И. Ленин номи майдонининг байрам минбариде.

ХИЛМА-ХИЛЛИК ОРҚАЛИ— БИРЛИК ВА ИНОҚЛИК САРИ

Москвада тантанали йиғилиш

6 ноябрь кунин Москвада Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бирдамлик ва жамиятимизни ҳар томонлама янгилаш белгиси остида ўтди. Бу йил тантанали йиғилиш СССР Олий Кеңаши номида ўтказилди.

Тантанали йиғилишнинг СССР Олий Кеңаши Иттифоқ Кеңашининг Раиси И. Д. Лантес очди.

Зал гўмбазлари остида СССР Давлат мажлиси янгради.

СССР Олий Кеңашининг Раиси А. И. Лукьянов та сўз берилди.

Биз бундан 73 йил муқаддам эски дунёга қаттиқ таҳлика солган Улуғ Октябр социалистик инқилоби санасини нишонлаш учун Кремлнинг Съездлар саройига тўпландик. Бу билан биз миллий, умумхалқ анъанамизга содиқлигини шунчаки ифода қилдикки қўлаямиз. Ўн еттинчи йилнинг октябри ҳар биримиз учун — Владимир Ильич Лениннинг, болшевиклар ленинчи гвардиясининг, халқ бахт-саодати учун курашчилар авлодларининг ишлари билан узвий боғланган инқилобий бурлишидир.

Ўтмишда ҳам, ҳозир ҳам Октябрь инқилобининг турли-ҳил таълиқи эътида, унинг борлишига, эришган зафарлари, йўл қўйилган хатолари ба ҳақо беришда хилма-хил фикрлар билдирилмоқда. Бирок, илгари ҳам, ҳозир ҳам ҳеч ким ана шу воқеанинг жаҳон тарихига, умумбаъшарий маърифатининг тараққиётига жуда катта таъсирини намайитира олмайдди. XVIII асрда Париж кўчаларида тўплар садоси ҳур фикрловчилар авлодини уйқудан уйротгани сингари, XX аср бошларида Петроградда «Ав-

рорадан отилган ўқлар сай-бразмининг барча қитъаларида озолик курашининг қудратли тўлиқлини юзага келтирди.

Октябрь очиб берган кашшофлар йўли мисли қўрилмаган машаққатли бўлди. Бу йўл улкан ларзалар, бузилишлар, одамларнинг қурбон бўлганлиги билан борлиқидир. Бироқ, ҳақиқат ҳақиқатлигига қолади. Октябр инқилоби меҳнаткашлар озу-умидларининг мужасами, халқ оммаси курашининг самараси, уларнинг ижтимоий адолатга бўлган абадий эҳтиёжига жавоб бўлди.

Совет кишилари авлодларининг куч-ғайрати билан янги жамият қўрилди, фашистлар босқинини бартараф этган ва урушдан кейинги бундан жаҳон тарихига жуда катта таъсир қўрсатган давлат барпо этилди.

Бугун, олис тарихий масофадан туриб: Октябрь инқилоби йўлини бирмунча енгилроқ ва мақрумликларсиз босиб ўтиш мумкинми?—деган савол бериш осон. Ҳа, аҳтимоли, шундай ҳам бўлиши мумкин эди. Аммо тарихни қайтариб бўлмайди. Инқилоб таърибасидан тўғри сабоқлар чиқариш, унинг хато ва камчиликларини тақдорламаслик оқилона иш бўлур эди.

Совет жамияти турмушининг барча томонларини қайта қуриш шaroитида Октябрнинг ва ундан кейин босиб ўтилган йўлнинг ана шу сабоқлари биз учун энг қимматли бойлик бўлиб қолмоқда. Мана шунинг учун ҳам биз қайта қуришни Октябр ишнинг давоми, жамиятнинг чиқаман халқчил, инсонпарварлик асосида янгилашнинг зарур инқилобий жараёни, деб билимозамиз.

Ҳар қандай инқилобнинг тўб масаласи — ҳокимият тўғрисидаги масаладир. Ок-

тябрда «Ҳокимият — Шўроларга» шiori ўртага ташланган эди. Қайта қуриш янги сиёсий вазиятни шунчаки тасдиқлабгина қолмай, у халқ ҳокимиятини янада юксак поғонага қўтармоқда.

Эркин, демократик сайлов асосида шаклланган Шўролар фуқаро тўтовлиги ва мулоқотининг етилган ечимларини ишлаб чиқишнинг асосий маскани бўлиши зарур. Шўролар давлат ишлари учун масъулиятни тобора дaдaл ўз зиммасига олмақда. Олий Кеңашдан тортиб қишлоқ Шўросигача барча поғоналардаги Советлар ҳақкорлиги йўлга қўйилмоқда. Хали барча Советлар ўзларининг ана шу янги вазифасини тушушиб етмагандир, эндиликда халқ ҳокимиятини чинакам қучи ва нуфузди идоралари бўлиш учун улар зарур ҳуқуқий, иқтисодий ва ташкилий омилларга эгадирлар.

Октябрда «Завод ва фабрикалар ишчиларга» дейилган эди. Қайта қуриш янги ҳужалик омилларини, янги-мий тузумимиз учун янги билан иқтисодий муносабатларни вужудга келтирди. Бу соҳада бошланган жараёнларнинг моҳияти — мумкиннинг давлат тасаруфидан чиқарилиши, унинг хилма-хил шаклларида фойдаланиш, энг асосий тўйғу — соҳиблик тўйғусини инсонга, меҳнат жамоасига қайтаришдан иборат. Ана шундай ўзгаришларга эришиш бугунги кунда иқтисодий, истеъмол бозорини соғломлаштиришга, шарнома ва молия интисомини, пул муомаласини мустаҳкамлашга, таъши иқтисодий фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган фавақулда тадбирларни амалга оширишни та-

(Давоми иккинчи бетда).

ИНҚИЛОБ ЙЎЛИДАН ЧЕТГА ЧИҚМАЙМИЗ

ТОШКЕНТДА ҲАРБИЙ ПАРАД ВА МЕҲНАТКАШЛАР НАМОЙИШИ

Бу галги Октябрь тантаналари арафасидаги кунлар беҳаловат бўлди. Мамлакатнинг гоҳ у чеккасида, гоҳ бу чеккасида: парад бекор қилинган, намоёиш бўлмайди, муқобил намоёиш ўтказилади ва ҳоказо хабарлар келиб турди.

Начора, фикрлар хилмал-хиллиги амал қилмоқда. Сирасини айтганда Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг ўрни ва аҳамиятини ҳар ким хоҳлаганча баҳолаши мумкин. Бироқ ўтган 73 йил мобайнида мамлакат қилган ҳамма ишлар фақат қора бўёқлар билан тасвирланганига қўйилиб бўлмайди.

Намоёиш арафасида, намоёиш бўлаётган пайтнинг

Тошкент гарнизони бошлиғи вазифасини ижро этувчи, округ қўшинлари қўмондонининг ўринбосари генерал-майор Е. Гайдукевич унга пешвоз чиқиб, қўшинлар тантанали юришга тайёргини билдиради.

И. В. Фуженко саф тортиб турган бўлиналар атрофини айланиб ўтади, жангчилар билан саломлашади. Сўнгра у ҳуқумат минбарига чиқиб жумҳурият ҳуқумати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети номидан ва уларнинг тошхиринга биоан ҳаммани Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллиги билан табриқлайди ва қўлайди.

«Тантанали юришга ҳозирланнинг» деган буйруқ май-

жаҳаларидаги жасорат ва мардлик билан, тинч даврдаги фидокорона меҳнат билан қўлга киритилган.

Мана, улардан бири — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нарийетининг собиқ ҳарф терувчиси, пенсионер Абдуҳамид Маждидов. Шу байрам кунини унинг фикр-ўйлари энг эзгу ниятларини кўзлайди.

Очқуз одам чайнаб тўймайди, сергайрат одам ишлаб тўймайди, деган гап қол бор. Бу ҳикмати гап назаримда, ҳозирги беҳаловат давримизни жуда яхши ақс эттирди. Мен ёшнинг илаб, ошмин ошаган одамман. Умримда кўп нарсаларни кўрдим, кўп сабоқ олдим. Пештахталарнинг ҳу-

дон узра янграйди. Ҳарбий оркестрнинг садолари остида жангчиларнинг сафлари ҳаракатга келади. Офицерларнинг йигма колоннаси, ҳарбий билим юртларининг талабалари, қўшин турларининг вакиллари ўтадилар.

Сафлардан бирида кичик сержант, десантчи А. Шарлаимова кўзингиз тушади. Парад бошлангандан аввал у қўйидагиларни айтган эди:

— Мен кўпгина тенгқурларим билан бирга парадда қатнашаётганимдан бахтиёрман. Менинг парадда биринчи иштирок эттишим, хизмат давомида армияда ўрганганларимни қўрсата олишимдан хурсандман.

Ўзим Уралда, Пермь шаҳрида туғилб ўсганман. Хизмат юзасидан жумҳуриятингиз бўйлаб кўп юришмага тўғри келди. Қарда бўлмайин, ким билан суҳбатлашмайин одамлар менга ҳурмат билан муомала қил-лишарди. Хуллас, мен шу серқуёш Ўзбекистонини се-виб қолдим. Бу ерда ўзимни бамисоли уйимдагидек ҳис этайман.

Бизнинг бўлилмамиз — кўп миллатли. Унда турли жумҳуриятлардан, хусусан Ўзбекистондан ҳам йигитлар хизмат қилмоқдалар. Уларнинг ҳаммаси билан қалин дўст бўлиб қолдик. Хизматимиз осон бўлмаса ҳам, ҳар ҳолда, бемаълолик ша-роитида яшаймиз, дўстлик эса ҳар қандай қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам бериши. Қисқаса, биз бу ерда жуда яхши мактаб сабоғини олаямиз.

Бўлиналардан бирининг командири майор И. Дуброва ҳам майдондан ўтди. Унинг фикрлари аскар айтган гапларга ҳамоҳанг бўлиб тушди.

Қўролли Кўчлар ҳаммаша байналималчилик, турли миллат жангчилари ўртасидаги дўстлик мактаби бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай бўлиб қолади. Бугунги парадимизда ҳам Тошкентнинг бош майдонидан мамлакатдаги турли миллат ва элаларнинг фарзандлари, ўзбеклар ва руслар, тожиклар ва қирғизлар, қозоқлар ва арманлар, озарбайжонлар ва грузинлар ҳамда кўпгина бошқа миллатларнинг намоёндалари елкама-елка ўтмоқдалар.

Жанговар ва сиёсий тайерлик аълочилири: тожик фарзанди Жабборов, ўзбеклар Юнусов билан Мамажонов парад сафига қўйилганлар. Мана, шу жангчилар ёш бўлишларига қарамай, машқларда ва отишларда ўзларини қўрсатди, қўмондонликнинг неча мартабала ташаккурномасига сазовор бўлдилар. Бир Ватан ҳимоясида турган мана шу йигитлар орасида жанжал чиқиши мумкин деб ҳаёлингга ҳам келмайди, кини.

Қудратли жанговар техника майдон бўйлаб юриб ўтганидан кейин тошкентликларнинг колонналари пайдо бўлади. Қадимий анъаналарга кўра шаҳарнинг олти байроғидан иборат бош ғуруҳга партия, уруш ва меҳнат ветеранлари ҳамроҳлик қилдилар. Улардан ҳар бирининг кўкраги ордена ва медалларга тўла. Бу мукофотлар Улуғ Ватан уруши

виллаб ётиши далада ҳам, заводда ҳам, ҳукуматда ҳам яхши ишлаб олмастлигининг тўғридан-тўғри оқибатидир.

Мен нарийетда 35 йил, аввал шоғирд бўлиб, сўнгра ҳарф терувчи, смена бошлиғи бўлиб ишладим. Ҳозир бироз маош олаёяман, у пенсияга қўшилиб бекамую кўст яшаш, байрамларни дўстлар даврасида нишонлаш имконини беради. Очиғини айтганда, ҳозир байрам дастурхонини ёзининг ўзи ҳам бўлмайди. Нарх-навога бир қаранг. Шу ҳол халқни бозор иқтисодиётидан қўчмоқда, минглардан дағи янги чиққан қароматчиларга дастақ бермоқда, улар халқни нимага даъват қилаётганлиқларини ҳеч бил-либ бўлмайди. Менинг назаримда, фаровонлиқнинг сирини содда: маҳалладаги яхши қўшинлар каби дўстликда яшмоқ керак.

Одамлар ҳар тарафдан жумҳуриятнинг қарабди қиқиши ҳақида бақирлашаётганида қўшин Абдувоҳид ақани эслабман. У «Тинчлик» деб рамзий ном билан аталган маҳаллада яшар эди. Уруш даврида у ўзининг уч фарзандидан ташқари турли миллатларга мансуб 8 етимни асраб олган эди. Унинг латин, белорус, украин, рус, молдован фарзандлари ҳали ҳам ўша маҳаллада яшайдилар: улар аллақачон уйланишган ва турмуш қуришган. Аммо Ўзбекистондаги отасининг яхшилигини унуттирмайди. Фалон миллат яхши, фалон ёмон деб турган кишилар менинг қўшинимдан ҳақиқий саховатини, одамларга меҳрибонлигини, сабр-тоқатни ўргансалар, қачин бўлмасди.

Майдон бўйлаб минглаб кишилар — Тошкентнинг Акмал Икромов ва Октябр, Бектемир ва Киров райо-нари, бошқа районлар меҳнат жамоаларининг намоёндалари юриб ўтадилар. Улар бугун меҳнат ғалабалари ҳақида дабдабали раамларни кўтарган эмастар. Яширинининг ҳождати йўқ: ҳозир алоҳида натижалар билан ҳамма ҳам фархлана олмайдди, қийинчиликлар ҳам етиб ортади. Аммо халқимиз ҳаммаси жойига тушиб кетишга ишонади. Диримизда тинчлик бўлса бас.

В. И. Ленин ҳайкали ёнидаги минбарда турганлар орасида КПСС XXVII съездининг делегати, Тошкентда «Юлдуз» тивуучилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг катта мастери Д. Н. Мисабекова ҳам бор.

Бугун мен аввалгидан ҳам баландроқ кайфият билан бу майдонга келдим. Ҳамма жойда партия ва инқилоб шанига таъналар айталаётган бир пайтда мана шу «танқидчиларга» шундай дегим келади: ўтмишга нега тош отаётганингизни бир ўйлаб кўринг. Бизнинг бирлашамиз жамоаси учун 7 ноябрь — байрам, биз бу байрамни дуруст қўрсаткилар билан қутиб олдик. Режадан ташқари фойда 1 миллион 400 минг сўмдан ошди. Бундан ҳам яхшироқ ишлаймиз мумкинми? Ҳа! Агар мамлакат иқтисодиётидаги тартибсизлик бизга ҳалақат бермаганида, бундай яхшироқ ишлаган бўлур эдик.

(Давоми иккинчи бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ГФЖга ташрифи ҳақида

Федерал канцлер Гельмут Колинг тақлифига биоан СССР Президенти М. С. Горбачев 1990 йил 9-10 ноябрь кунлари Германия Феде-

ратив Жумҳуриятига ташриф буюради. Шу ташриф доирасида Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи билан Гер-

мания Федератив Жумҳурияти ўртасида яхши қўшинчилик, шериччилик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома им-золаниши кўзда тутилди.

ТОШКЕНТ. 1990 йил 7 ноябрь. Меҳнат кашларининг байрам намоёиши.

ЎЗАГ сурати

ОКТАБРЬ ГОЯЛАРИ АБАДИЙ ДИР

(Давоми. Боши биринчи бетда).

даврийнинг фабрика — ишчиларга, ер — деҳқонларга, халқларга тинчлик, миллатлар ўз тақдирини ўзи белгиласин, деган шорлариди ўз аксини топди.

Бугун биз пок виждон билан инқилоб сафларига қўшилган ва унинг байроғини мардона кўтарган кишиларнинг миннатдорлик билан эслаймиз. Ўзининг фидокорона меҳнати ва жасурияти билан Ватанга янги ҳаёт бахш этди, шу Ватанини кўрган боболаримиз, ота-донларимиз ва оналаримизга, миллионлаб совет кишиларига таълим бажо этмади. Фазлимига қарши қўйсани қалбон қилиб чиққан, ана шу энг кўп қон тўқилган урушда галабо қозонган, мамлакатимизнинг ва бошқа давлатларнинг мушаккиллари ҳамон қилган кишиларга таълим бажо этмади.

Беҳудуга ор-номус, қадр-қиммати ва ҳаётининг ўзидан ҳам ажралган ўз ватандошларимизнинг ҳам ёдга оламиз. Бу дахлатиша сабоқ ҳақида оғохланган турши керак. Адолатли мақсадга адолатсиз воситалар билан эришил бўлмади. Инсон ҳуқуқлари, инсон қадр-қиммати инзат қилиш жамиятда ҳамма нарсалардан кўра қадр-қадри бўлиши керак.

Биз инқилоб сафига қўшилди, унинг идеалларини рўёбга чиқариш учун фидокорлик билан курашган кишиларнинг меҳорхўрларимиз. Биз уларни унутти, айниқса адолатсиз ҳукм чиқариб, бу кишиларни тақдир эта олмаимиз. Ҳамонки, бу одамлар эришмаган экан, шу кишиларни эски тартибларга ҳужум қилишга даъват этган идеаллар кейинчалик жиддий талда аниқ кетган экан, бунинг учун одамдан ўтган авлодларнинг айби йўқ.

Биз ўз тарихимизга жуда ҳалоллик билан баҳо бермоқдамиз. Сталинизм билан, социализм гоёнинг айни-ши билан боғлиқ бўлган барча нарсалар устида нечоғли қатъий билан ҳукм чиқариб, бу чоракам бир аср мобайнида халқ ақл идрокки ва меҳнатининг самарасига раҳна солмаслиги керак ва раҳна сола олмади.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Биз қайта қуришни тўла асос билан янги инқилоб, деб атамоқдамиз. Бу инқилобнинг мақсади — одамга эрк беришдан, унинг мулк, ҳокимият ва маданиядан беғонасрашга барҳам беришдан, одам ҳаёти ва шахсиятининг қадр-қимматини тасдиқлашдан иборат.

Коммунистлар партиясининг ташаббуси билан бошланган тарихий бурилишни халқ тушуниб олган ва қабул қилган эди. Ўтган давр мобайнида мамлакатнинг қиёфаси янгиланди. Амалдаги халқ ҳокимияти, фирм ва ҳаракат эркинлиги, миллионлаб кишиларнинг жамият турмуши долзарб масалаларини ҳал этишда фаол иштирок этаётганлиги қайта қуришнинг муқаррар ютуқларидир.

Қайта қуриш жамиятни чеклаб, одамлар ташаббусини бўғиб келган ташаббусликка, буйруқбозлик-тўғричилик системасига қанчалик зарба берди. Аммо янгилашни жараёни тасаввур этиш мумкин бўлганда кўра анча оғирлиги ва зиддиятли бўлиб чиқди. Бугун ҳамма-мизни тақчилик, наваб қутиш, қимматчилик, ҳуқуқ-тартиботнинг заифлашгани сингари турмушнинг чигалликлари жуда тахликага солиб турибди. Миллий янзоз қўлғилимига оғир бот-

моқда. Аммо ваҳимага тушмаслик, айниқса, ўтмишга қайтишга даъват этмаслик керак.

Қайта қуриш мураккаб ва зиддиятлик кесактан кескин ва теран сиёсий жараёндир. Иттифоқда, жумҳуриятларда ва жойларда ҳокимиятнинг янги тузилмалари аслида бошқадан, омма сиёсат майдонига отилиб чиққан бир вазиятда вужудга келмоқда.

Ҳар бир кишини ва бутун халқни сиёсий ижодкорликка жалб этиш муваффақиятнинг гаровидир. Фаол ҳамжиҳатлик билан янги ижроия ҳокимиятнинг заифлигини бартараф этиш, маъзур ҳокимиятнинг самарали ишлаши таъминлаш керак.

Бундан бўён белгиланган йўлдан бориб, муваффақиятга эришиш учун иктеримизда дарча зарур нарсалар бор.

Мамлакатимизнинг табиий ресурслари беҳисобдир. Халқимиз меҳнатсевар ва истеъдодли. Эндиликда бизнинг қўлимизда халқ ҳўжалигидаги аҳволни барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг пухта ўйлаб тузилган режаси бор.

Агар биз келишмовчиликларга барҳам берсак ва бир-галида куч-ғайрат сарфлаб, фидокорона меҳнатимиз билан иқтисодиёт ва сиёсат ҳақида белгиланган тадбирларни амалга оширсак, қонунга ҳўрматни тикласак, қўйилган мақсадларимизга эришамиз. Синовлар чоғида ҳар бир чинакам ватанпарвар инсон барча майда-чўдада, ўткинчи нарсаларни улоқтириб ташлаб, Ватан тақдирини учун жавобгарлиги ҳиссини қўлғилига тутиши керак.

Мен халқнинг ақл-идроқига ишонаман. Халқнинг ақл-идроқи ва масъулият тўғриси, албатта голиб келади.

Бизнинг қайта қуришимизни чет элчилар зўр хайрихоҳлик билан кўриб оладилар. Қўпгина мамлакатларнинг халқлари ва ҳўкуматлари биз эълол қилган мақсадларни астойдил қўлаб-қувватламоқдалар.

Янгица фикрлаш руҳида, бошқа мамлакатлар билан биргаликда ҳаракат қилиб, биз худди жар ёқасидан ядро ҳалоқатига тойиб кетишни тўхтатиб қолдик. «Со-вўк уруш» ўтмиш бўлиб қолмоқда ва биз халқро ҳам-жамият билан ҳамкорлик қилиб, инсоний тараққиётнинг янги тич бошқарига ўтиши учун барча ишларни қилишга таййимиз. Ва биз ана шу буюк, тарихий бурилишда ўз маъқамимиз, ўз масъулиятимизни аён қилиб турибмиз.

Азиз ўртоқлар! Октябрнинг навабдига санасини ишонлар эканмиз, биз шунини аниқ-равшан қилиб турибмиз.

Бизнинг тарих идрокки ва меҳнатининг самарасига раҳна солмаслиги керак ва раҳна сола олмади.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Бизнинг ўтмишга муносабатимиз эндиликда фақат сўзгагина ифодаланмаган. Биз ёлгон ва адолатсизликнинг баҳридан ўтдик, ҳамма нарсани, қандай бўлса шундайлигича, қуриш ва ўқи олишга ҳаракат қилдик, халқ ҳокимиятига, иқтисодий эркинликка, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига юз бурдик.

Совет Иттифоқининг Давлат маъияси янграйди, тўлар салоти гўмбирлайди. Президент Кенгашининг аъзоси, ССЖИ Муҳофаа вазири, Совет Иттифоқи Маршал Д. Т. Язов парад қўмондони, генерал-полковник Н. В. Калининнинг рапорт қабул қилиб олади, қўшинларни айланиб ўтиб, парад қатнашчиларини байрам билан қўтлайди. «Ура!» садолари янграйди.

Ҳамиша бўлганидек, парадни ҳарбий музика билан юртнинг талабалари бошлайдилар. Улар икром этаётган кўйга оркестрнинг минг-минглаб создалари кўр бўладилар.

Сўнгги вақтда мамлакатимиз бош майдондаги ҳарбий параднинг тақдирини тўғрисида ўткир баҳслар бўлди. Батзилар совет кишиларининг неча-неча авлодлари фахрланган ва ҳўзир ҳам ифтихор этадиган ана шу анъанадан воз кечишни тақил қилдилар. Аммо, ҳар қалай бир юз йилгиримани парад бўлиб ўтди. Ушбу парад қатнашчилари ССЖИ Қўрғоли Кўчаларининг бир қисмини, холос. Аммо шуларга қараб ҳам халқимиз ҳўзир ўзини қимлар ҳўмон қўлатганини ўқиб олади.

Қўл йиллик аянганга риоа этиб, майдонга ҳарбий академияларнинг тингловчилари, ҳарбий билим юртларининг талабалари, яъни офицерлик корпусининг кўрми қилади.

Суворочилар ва нахимовчилар майдонга кириб келишганда, ҳамиша бўлганидек, бу гал ҳам минбар ақлининг меҳри товланиб кетди, ана шу ўқтам, қадри-қомати келишган йилларга Ватанимиз яқин орада оталар ва боболарнинг шонли жанговар аъналарини асраб-авайлаш ва бойитиш ишониб топширади.

Қўпма оркестр садоларини моторларнинг туриллаши босиб кетмоқда. Тарих музейининг икки чеккасида М. И. Калинин номидаги гвардиячи, мотоўқчи, Тамань дивизияси жанговар машиналарининг темир оқими келмоқда. Парашют-десант полкининг ҳайдовчилари ҳам юксак маҳоратларини намоён этишмоқдалар. Десантнинг жанговар машиналаридан кейин майдонга Ю. В. Андропов номи гвардиячи, канте-ментавчилар танк дивизиясининг колонналари кириб келди.

Ўзи юрар артиллерия қурилмалари, машҳур «катюш»ларнинг вориси бўлган реактив артиллериянинг жанговар машиналари, зенит-ракета комплекслари, қуруқликда қўшинларнинг ракета қурилмалари ўтмоқда.

Қизил майдондан «СС-25» баллистик ракетааларнинг ўтиши бу галги парадда янгилик бўлди. Булар жуда замонавий ракетаалардир. Янгица фикрлаш бизга таъкиб сиёсатда рақобатларча ёндашувдан воз кечишга имкон берди. Ҳамонки, бошқа мамлакатлар қўлида ҳам шундай қурол бор экан. Совет Иттифоқи ҳам шу қуролни тутиб туришга мажбурдир.

Ўтган йилларда бўлганидек, бу гал ҳам мавзолей ёнидан қўшма ҳарбий оркестрнинг ўтиши парад яқунланди.

Вироз таваффуслардан кейин Қизил майдонга намоёнчилар колонналари кириб келди. Бу гал инсонларвар демократик социализм ва фуқаролар тотувлиги гоиларини қўлаб-қувватлаётган ва маъқул кўраётган жамоат ҳаракатлари байрам намоёнчилигини ташаббускорлар бўлишди. Улар орасида КПСС Москва шаҳар комитети, пойтахт касабо уюшмалари, комсомол, шаҳардаги уруш ва меҳнат ветеранлари, хотин-қизлар кенгашлари, бир қанча ижодий уюшмалар бор.

Москваликларнинг турли тоифаларига мансуб бўл-

ган намоёнчи қатнашчилари сақиз қоллина бўлиб майдондан ўтмоқдалар. Бу гал намоёнчи қатнашчиларини «топширлар» бўлмади: ўтмишдаги расмий, «хўжа қўрғи» қабилидаги юртлардан фарқи тарада бу одамлар майдонга дилдаги масалаларга кўра, тайлаб олинган социалистик йўлга садокатларини тасдиқлаш учун келишган.

Мамлакат ва Россия Федерациясининг раҳбарлари мавзолей минбаридан дастга тушиб, Президент Кенгаши аъзолари билан биргаликда бош колонна сари юрадилар, ушбу колонна сафлариди намоёнчи таъкилот комитетининг аъзолари, уруш ва меҳнат ветеранлари, Москва жамоатчилиги вакиллари бор эди. КПСС ва РСФСЖ Компартиясининг, пойтахт партия таъкилотининг раҳбарлари бу гал район колонналарини таркибига киришган.

Эрталаб соат 11. Қизил майдон узра фанфаралар садоси янграйди, сўнгра Улўг Октябрнинг 73 йиллигига бағишланган шпор ўқилди. Оркестр майдондан чиқиб кетди, намоёнчиларнинг сафлари ҳаракатга келди.

Колоннадаги намоёнчилар мавзолей ёнида тўхтайдилар. Партия ва давлат раҳбарлари, ветеранлар, шаҳар меҳнат жамоаларининг вакилларидан таркиб топан делегация мавзолейга гуллар қўйиб, Октябр инқилобиди доҳисси, Совет давлатининг асосини В. И. Ленин хотирасини ёдга оладилар.

Мамлакат, Россия ва пойтахт раҳбарлари, таъкилот комитетининг аъзолари мавзолейнинг марказий минбарига чиқадилар.

Мавзолейнинг икки томонидаги минбарларда Улўг Октябр социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишланган тантанали мажлис қатнашчилари, ССЖИ ва РСФСЖ халқ депутатлари, Москва меҳнатчилари ва жамоатчилигининг вакиллари, чет эллик меҳмонлар туришибди.

Намоёнчилар орасида бу ерга оилалари билан биргаликда келганлар ҳам кўп. Ҳўзирги оғир кунларда улар Қизил майдонга тантана қилиш учун келишмаган. Бу қайта қуриш тарафдорларининг сиёсий намоёнчилигидир, қайта қуриш Октябр гоиларини барча айнишлардан тозаллаш, Ленин таълимоти-нинг ҳаётлиги ва тўғрилигини исботлаш керак.

Бу галги юрш илгартиларидан туддан фарқ қилади: бошловчи ва яқунловчи колонналар ҳам, чиройли кўча қурилмалар ҳам йўқ. Намоёнчининг беағи — плакатларнинг қўлғилидир, ушбу плакатларда Москва меҳнатчиларининг ижтимоий адолат, фуқаролар тотувлигига қатъий иштилоётгани, умуминсоний қадриятларни тасдиқлашга ҳаракат қилаётгани баён этилган. Аксарият одамлар учун муқаддас бўлган В. И. Ленин номини ҳўмон қилишни талаб этаётган, қайта қуриш ташаббускори бўлган КПССни асосини ҳўружлардан муҳофаза этаётган транспарантлар анчагина.

Мавзолей ёнидан 150 мингга яқин совет кишилари ўтишди, улар совет кишилари тўб социализмга ишончан батамом маҳрум бўлибди, деб жар солаётган қайта қуришга қарши кўчаларнинг сафсаталарини бутунлай чиппака чиқардилар. Октябр гоилари ҳали рўбба чиққан йўқ, лекин бу гоилар меҳнаткаш халқнинг тўб манфаатларини рўбба чиқариш йўлини кўрсатиб, абадий яшайди.

Ўзининг илгарти «метиндек жипслигини» йўқотган жамият ҳаракатга келди, ўткир сиёсий кураш бормоқда ва сўл кўчалар социалистик жамиятни туддан янгилаш негизиди жипслашмоқдалар. Байрамнинг бош якуни ҳам худди ана шундай-дир, ушбу байрам чинакам инқилобий қайта қуриш тарафдорларининг куч-қудрати ва оммавийлигини яққол кўрсатди.

Қизил майдондан ушбу репортажни ТАСС мўхбирлари: М. ЗАХАРЧУК, В. ОРЛОВ, Л. ШВЕДОВА, В. ШЕСТАКОВ оляб бординлар.

ИНҚИЛОБ ЙЎЛИДАН ЧЕТГА ЧИҚМАЙМИЗ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

КПСС XVIII съездининг қарорларига келганда, мен бу қарорларни умуман маъқуллайман. Аммо партия миллатлараро масалаларни аниқроқ ва ҳар томонлама ҳал этишни хоҳлаймиз. Бу жиҳатдан мен жумҳурият Олий Кенгашининг ўтган сессиясида шу муҳим масала қўйилганини табриқлайман — биз бир-биримизга тушуниб ва бир-биримизга қўмақлашиб аҳил яшашимиз керак.

Биз, журналистлар 7 ноябрь кунини ҳам, унинг арасида ҳам қўпгина тошкентликлар билан учрашдик. Уларнинг ҳаммалари бу байрам жумҳуриятнинггина эмас, бутун мамлакатнинг барча тараққиқларвар кўчаларини жипслаштирувчи омил бўлишини истадилар.

Тошкент шаҳар «Чернобыль» жамияти раиси Василий Назаров бундай деди:

— Ҳўзирги қай бир муаммони олиб қўрманг, унинг илдизлари бизнинг маданиятсизлигимизга, ишларни оқилона режалаштира билмаслигимизга, ҳамма ижобий ва салбий жиҳатларини чамайлай олмаслигимизга, бир-биримизга ҳўрматсизлигимизга бориб тақалади. Масалан, мамлакатнинг турли минтақаларида ҳўзир йўл бериётган можаорлар миллатлараро муносабатлардаги маданиятсизлигининг оқба-тидир.

Чернобыль атом электр станциясидаги авария оқбатларини туғатишда тошкентликлардан икки юз ки-

ши қатнашдик. Биз турли миллатларга мансуб бўлсак ҳам, ҳеч қачон бу ҳақда ҳеч ким ўйлаб ҳам кўрган эмас. Уй-жой, экологик жиҳатдан соф маҳсулотлар билан, иш билан таъминлаш каби қўпдан-қўп масалаларни ҳал этаётганимизда ҳеч қачон одамларни миллатига қараб ажратмаймиз.

Шу сатрларнинг муаллифлари ҳам бу фикрга қўшилдилар. Ҳўзир жумҳуриятда муаммолар кўп, ҳаммамиз бирлашмасак, уларни ҳал қила олмаимиз. Топик кентликларнинг қўпчилиги қайта қуриш ишига, турмушини янгилашга кўпроқ ҳисса қўишга қамарбаста бўлиб турибди.

Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг яқинда ўз иш-ни тамомлаган учинчи сессияси қарорлари ҳам шу йўлни кўрсатмоқда. Биз қўзлаган мақсадларга қорхоналик, қолхоз ва совхозларнинг энг кўп даражадаги эркинлиги, ҳар бир меҳнатчининг жоили ташаббуси, юксак интизом тўғайлигига эришиш мумкин.

Бу — оддий ҳақиқат бўлса ҳам уларни оғизда эмас, балки амалда турмушга табиқ этиш керак. Масалан «Микон» заводида шундай қилмоқдалар, бу ердаги коммунистлар ўзлари зарбдор ишлаш намунасини ҳам кўрсатмоқдалар, одамларни ўзларига эргаштириб боришининг ҳам уддасидан чиқмоқдалар.

— Корхонамиз жамоаси намоёнига топириш юзасидан эмас, балки виждон апри билан қинди, дейди «Микон» партиякомининг котиби А. Хўжаев. — Партия

комитети ўзининг сиёсий вазифасини бажариб, ишчилар орасида қўп билан тушуниш ишларини ўтказди. Партия таъкилотлари котибларининг кенгашида қандай шпорларни кўтариб чиқиш кераклиги белгиланди. Намоёнчилар қолдониси узра: «Микончилар Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши учинчи сессиясининг қарорларини маъқуллайдилар» сузлари ёзилган плакатлар кўзга ташланади. «Миллатлараро адоватни авж олдирувчилар жавобгарликка тортилсин». «Ҳайковчиликка қарши кескин курашни талаб қиламиз» деган сузлар ҳам учрайди. Содда бўлса ҳам, ҳаммага тушунарли, бу сузлар.

Бизнинг қорхонамизда 47 миллат вакили меҳнат қилмоқда. Уларнинг ҳар бири инсон бирон-бир муқаддас нарсасига илхос қўиш керак, деб айта олади. Улўг Октябр бизга ана шундай муқаддас санадир. Ҳўзир инқилоб қар хил баҳоланмоқда. Аммо халқ унинг порлоқ байроқлари остига тўпланган эди, биз ана шу анъанадан воз кечмоқчи эмасмиз.

Ўтган йилларга қараганда, пойтахтнинг бош майдониди Тошкент меҳнаткашларининг намоёнчи унчаллик қўп давом этгани йўқ. Аммо шу қисқа муддат ичиди ҳам меҳнаткашлар жумҳурият Коммунистик партияси ва ҳўкуматининг ҳўзирги сиёсатини тўла-тўқис қўлаб-қувватлаб, маъқуллаётганликлари маълум бўлди. Намоёнчи чиларнинг қолонналариди турмушимизни енгилаштирадиган: шахсий фойдаланиш

учун ер участкалари, шахсий чорвачилик учун ер-халш ажратиб, қўи сиёсийларнинг ўқувчилари учун бепоил оқватлаш ва бошқа қўп нарсаларни таъкил этиш ҳақидаги қарорлар тўғайли одамларнинг миннатдорчилик сузлари неча марта лаб янгради. Сўнгги бир-икки йил ичидида жумҳуриятда шундай янгиликлар жорий қилинди. «Ҳақат ярим йўлда тўхтаб қолмаслик керак, бошқа ижтимоий ва иқтисодий муаммоларни ҳам ишчиллик билан ҳал этиш лозим, биз бу ишда ҳамиша ёрдам беришга таййимиз», дейишмоқда Тошкент меҳнатчилари.

Ўзбекистон ССЖ Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов, жумҳурият вице-президенти Ш. Р. Мирзайев, Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг Раиси М. И. Иброҳимов, Президент Кенгашининг ва Базирлар маҳкамасининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари, жамоат таъкилотларининг раҳбарлари ҳўкумат минбаридан парад ва халқ намоёнчи қатнашчиларини табриқлаб турдилар.

Намоёнчи нҳоясида етди, аммо байрам туггани йўқ. Майдонда саҳналар ўрнатилиб, уларда халқ икюди ансамблларининг, бадий ҳаваскорлик жамоаларининг, профессионал «хонанда ва созанда»ларнинг концертлари бошлаб кетди.

Тошкентнинг ҳар бир парки, маданият саройи ва маданият уйди кун бўйи халқ сайиллари давом этди. Кеч-қурун Ўзбекистон пойтахтининг осмониди байрам мушакбозлиги чарақлади.

В. И. Ленин номли майдонда репортажни ЎзТАГ муксу мўхбирлари: В. БОТБЕРКОВ, В. ГЛАДИЛОВ, В. ДРАЧЕВ, Н. ПОЛЯНСКИЙ тайёрладилар.

ТОШКЕНТ. 1990 йил 7 ноябрь. В. И. Ленин номли майдонда ҳарбий парад.

ЎзТАГ суратлари.

МУКОФОТ МУБОРАК

ССЖИ Вазирлар Кенгаши ва ССЖИ касабо уюшмалари умумий конфедерацияси ҳўзирдаги фан ва техника соҳасида ССЖИ Ленин ва Давлат мукофотлари қўмитасининг таъкидларини кўриб чиқиб, ССЖИ Вазирлар Кенгаши меҳнат ва илмий-техникавий ижодиётда эришган жуда катта муваффақиятлари учун 1990 йилги ССЖИ Давлат мукофотларини бериш тўғрисида қарор қилди. Мукофотланганлар орасида жумҳуриятимиздан қўидаги ўртоқлар бор:

Оллоберганов Қодир, Хоразм вилоятидаги Богот ноҳиясининг «Богот» давлат ҳўжалиги пахтачилик бригадасининг бошлиғи.

Мирқосимов Бўриқон Маърипович, Олмалиқ гўшт комбинатининг бригадир.

Сафонов Александр Константинович, Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармаси Сергели бирлашган авиаотрядининг учувчиси.

Толбобоев Шўхраталло Мирзатиллаевич, Тошкент шаҳар йўловчилар ташил автотранспорти ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2519 автоколоннаси автобус ҳайдовчилар бригадир.

Ж. БЕЙКЕР МОСКВАГА ТАШРИФ БУЮРАДИ

Ўзаро аҳдлашувга мувофиқ АҚШ давлат котиби Ж. Бейкер совет раҳбарияти билан музокаралар олиб бориш учун 7-9 ноябрь кунлари амалий ташриф билан Москвада бўлади. Дўлаз, халқро ва ўзаро манфаатлики томонлама масалалар муҳокама қилинади. Бу да қўрқонсизлашди - муаммосига асосий эътибор берилади.

ХИЛМА-ХИЛЛИК ОРҚАЛИ— БИРЛИК ВА ИНОҚЛИК САРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

қозо этади. Бунда энг муҳими — ҳар бир ҳодимнинг ташаббус ва масъулиятини ошириш, фуқароларнинг ижтимоий жиҳатдан ҳўмонлашгани тўғрисида гап-хўрлик қилиш ва ҳўқуқ-тартиботдир. Бўйсиз бозор иқтисодиётига ўтиш, умуман иқтисодий ислохотни амалга ошириш мумкин эмас.

Октябрда «Ер — деҳқонларга!» дейилган эди. Қайта қуриш деҳқонларга кент қўламда ҳаракат қилиш имконини бериш жиҳатидан ҳўзининг ўзидида қўпгина ишларни амалга оширди. ССЖИ Олий Кенгаши қабул қилган Ер тўғрисидаги янги Қонуни, қолхозлар ва совхозларни, ижара, яқка тартибдаги, оилавий ва жамоат чигатининг турли шакллари, фермер ҳўжаликлари-

ни ривожлантириш қишлоқларини, мамлакат бутун деҳқончилик-саноат комплексин

Ўзбекистон ССЖ
Олий Кенгашининг
КАРОРИ

Ўтказилган тантанали мажлисдаги маърузаси

«Ўзбекистон ССЖ Энергетика ва электрлаштириш вазирлигини тузиш тўғрисидаги 1990 йил 28 сентябр фармони» тасдиқланган.

Ўзбекистон ССЖ Олий Кенешининг Раиси

М. ИБРОҲИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1990 йил 30 октябрь.

«Ўзбекистон ССЖ
алқ ҳофиз» фахрий унво-
ни белгилаш тўғрисида»ги
1990 йил 26 июнь фармони
расидқлансин.

Ўзбекистон ССЖ Олий Кен-
шаининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.
Тошкент шаҳри.
1990 йил 30 октябрь.

Этнинг «Жумҳурият ёш-
лари» армияга қақшириши ва
парнинг ҳарбий хизмати
ташмини такомиллаштириш
релари тўғрисида»ги 1990 йил
сентябрь фармони, тасдиқ-
лансин.

Ўзбекистон ССЖ Олий Кен-
шаининг Расми

М. ИБРОҲИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1990 йил 30 октябрь.

ОРОЛ МУАММОЛАРИ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

СЖИ Темир йўллар вазир-
иги билан Транспорт қу-

Мажлис қатнашчилари
рол деңизини қайта тик-
лаш ва Оролбўйи минтақа-
муаммосини ҳал этиш-
тифик миссиядаги вази-
лар, деган фикрни янгли-
қ билан бийлдиришар, шу
вазифа билан марказ
штрафхона маъмурлар
тифиқлари ҳисобидан

1991 йилги энг муҳим
азифалар белгилаб олинди.
илоятда ўз қурилиш ин-
устрияси базасини ривож-
антириш ва катта ҳажмда-
капитал маблағ сарфла-

атларини ва кўмакчи соҳа-
ларни ривожлантириш, шу
сосда меҳнатга лаяқатли
қилди.

и сақлаш муассасаларини
ибий асбоб-ускуналар, до-
и-дармонлар билан қўшим-
а равишда таъминлаш ҳам-
а зарур шифокорлар би-
ан мустаҳкамлаш, санита-
ия-эпидемиология назора-

трой» концернининг, ССЖИ
ефть ва газ саноати кор-
оналари қурилиши вази-
рининг вилоят қурувчи-
ларига ўз бўлинмаларини,
шунингдек жумҳурият бош-
қа вилоятларининг қурилиш

ССЖИ вазирликлари ва дораларининг раҳбарларидан ўзларига қарашли корхоналар ходимлари турмушининг ижтимоий шайхонликларини яхшилаш юзидан қатъий чора-тадбир-

БАЙРАМ МАРШИ: КЕЛАЖАККА УМИД БИЛАН

7 ноябрь кунини Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида байрам қилишди.

«Хайт яхши, яшаш ҳам яхши...»

Э. йўқ. Тўхтанг: шоирнинг баландпарвоз бу сўзлари ҳозирги кунга тўғри келмади. Ҳозир ҳаммамиз ҳаммадан яхшироқ, шундай экан, ҳатто байрамда ҳам ўзимизни ўзимиз алдашга уринмасликми керак.

Ҳозирги воқеликнинг яхши томонлари сира йўқмикин? Наҳотки одамларда ҳар қалай нурафшон йўлга чиқиб олишмишга, ниҳоят яхшироқ, муносиб ҳаёт кечиришимизга ҳеч қандай умид қолмаган бўлса?

Холмуротовларнинг бутун оиласи байрам дастурхони атрофида тўпланиди. Ғамхўр Аллӣёш опа пилаларга куш-бўй чой қўймоқда. Дарҳақиқат, Шарқда дастурхон ёзилганда чой ичмай йилми йўқ! Ленинбой районидagi Даржунский номида давлат ҳўжалигида яшаётган ва меҳнат қилаётганлар учун бу гал байрам чойи ўзгача, айтиш мумкин, раъзий бўлди. Чунки у экологик жиҳатдан тоза сувдан дамланган!

Ҳа. Қорақалпоғистон сув ҳўжалиги ходимларининг ўйлаб қилган ишларидан айниқса жабранган ана шу гўшага ҳам ниҳоят аниқ ердан, мадад берилди. Бу ерданми Туркистон ҳарбий округининг жангчилари кўрсатишди. Улар район ҳудудига ҳар бири соатига 7-8 куб метр сувни тозалаш берувчи тўртта чўчуқлаштирувчи қурилма ўрнатди.

Турмушимизда даст-лаб кўзга ташланмайдиган, лекин яхшилик сари аниқ ва муқаррар ўзгаришлар юз беришти. — дейди район партия комитетининг биринчи котиби Ислам Аминов. — Ҳайлар, мактаблар, касалхоналар қурилди. Бу ерда, Қорақалпоғистоннинг шимолда богдорчилик-узумчилик давлат ҳўжалигига асос солинди. Бу йил шолдан мўл ҳосил олинди — шартнома ҳисобидан давлатга сотишга ҳам, аҳолига иш ҳақи сифатида беришга ҳам етди. Пахта тайёрлаш режасини бажардик. Бу йили 500 гектар ерга буғдой экишга қарор қилганми. Қузда қишлоқ аҳлининг омонори тўлса — байрам ҳам динли қувонтиради.

Қорақалпоғистонликлар Улуғ Октябрни байрам намоишлари билан ишонч-лаш анъанасига содиқ қолдилар — бундай намоишлар муқтор жумҳуриятнинг барча районоларида ва унинг пойтахти — Нукусда бўлиб ўтди.

Кеча Хоразм области меҳнаткашлари Улуғ Ок-

тябрининг 73 йиллигини ўзгача кайфият ва шўқуқ билан байрам қилдилар. Эрта тонгдан Урганч шаҳридаги марказий Ленин майдони тавжум бўлди. Бу йилги намоиш илгариги йиллардан анча фарқ қилди. Таитаналари қадимий Хоразмнинг улуг аломатлари бўлиш. Ал-Хоразмий, Мунис, Отаҳий ва бошқаларнинг сиймоларини мўжасамлаштирган область театрларининг артистлари бошлаб бердилар. Бу ҳақдаги намоиш улуг музафиромада бўлган ўзига хос ахтиромининг раъзий бўлди.

Шундан кейин майдонга Суворов мактаби талабалари саф-саф бўлиб мардона ҳадам билан кириб келдилар. Бироздан сўнг меҳнат коллективларининг намоиш-и бошланди. Улар шоду-хуррамлик билан мамлакатимизда ўтказилаётган буюк ишқилобни ўзгаришларни маъқуллаб, уни яна ҳам яхши-лаштиришга аҳду-паромини қилганликларини қўлларидagi шпорларда ўз ақсини топган. Ўн ойлик режаларни муваффақият билан бажариб, байрамга муносиб соғ-га ҳозирлаган Урганчдаги ёғ-мўй комбинати, пилла-кашлик корхонаси, темир йўл станцияси ходимлари шарафига радио қарнайларидан оқши янгради.

Областининг барча ноҳия-ларда нечаги кун ҳалқ саййилари билан бошланди, ҳосил байрамга уланиб кетди. Хоразм дистрикта Октябр байрами тантаналари кечгача зўр шодоналик билан дамлов эфирланди.

Мамлакатимиздаги ай-рим жумҳуриятлар ва ша-ҳарларда Октябр инқило-бига қандай ноҳилис ёнда-шувлар бўлишидан қатъи назар, биз ўз эътиқодимиз-га содиқми, — деди муҳби-ринимизга Андижон вилоят партия комитетининг котиби Машираф Юсупов. — Улуғ Октябр биз учун қадри-дир. Жумҳуриятда бўлган каби вилоятимиз меҳнат-кашлари ҳам бу байрамни кўтаринки руҳда қутиб ол-дилар.

Вилоят марказида ва рай-онларда меҳнаткашларнинг байрам намоишлари бўлиб ўтди. Вилоят бу йилги бай-рамга муайян ютуқлар бил-лан келди. Айниқса, пахта-корларнинг эл олдида юз-лари брут бўлди. Улар ке-йинги бир неча йил ичда биринчи марта пахта тайёр-лаш режасини бажардилар.

Албатта, бутун мамлакат-да ва жумҳуриятимизда бо-зор иқтисодиётига ўттиш му-носабати билан ўзгача кела-ётган муаммолар ва қийин-чиликлар вилоятда ҳам мавжуд. Савдо пештахта-ларида турли-туман санаот ва қишлоқ ҳўжалиги моллари етарли эмас. Лекин вилоят раҳбарияти кишини масумга

базаларда турли-туман ма-ҳсулотларни галлаб қўйиш чора-тадбирларини қўйи-пти. Бозор иқтисодиётига ўттиш енгил қўйиш учун ҳаракат қилинган.

18 ноябрда вилоятда ҳосил байрами ўтказиш мўжлазилангди. Ҳамма рай-онлар пахта тайёрлаш ре-жаларини бажарганликлари, деҳқонлар кўп даромад қил-ганликлари туфайли ҳалқ-нинг руҳи баланд. Улар тинчлик, тотувлик, кучлар-ни бирлаштириб, баҳамжи-ҳат меҳнат қилиш, дўстлик ва ҳамкорлики қадриш му-ваффақиятлар гарови экан-лигини чўқур ҳис этиб ту-рибдилар.

Мухбиримизнинг На-мангандан йоборган хабарига амалий руҳ ва айни пайтда байрам кайфияти ақлоб кўз-га ташланди турбиди. Байрам арасидаги соғва олиш ҳар дом ҳам ёқимли-дир. Шунинг учун ҳам «Об-ластокоммунреустрой» прес-тининг ходимлари шаҳарда-ги ўзлари оталиққа олган 6-болалар асли-боғчасининг кичик тарбияланувчилари хо-тирасида Октябр байрами узоқ вақт сақлаиб қолиши учун ҳаракат қилдилар. Улар болалар учун ихчам, қулай, мустаҳкам, чироқли стул-лар олиб келишди. Арзimas соғвадек кўринса ҳам, бу ниҳоятда зарур бўлиб тур-ган нарсаси эди. Эски стул-лар аллақачон яроқсини ҳол-га келганди. Мутасаддилар анчагина ҳаракат қилиш-ларига тўғри келди: уч минг сўмдан кўпроқ пул сарфлан-ди. Бу маблаг трестнинг ўзига ҳам халал бермасди, лекин болалар учун бу пул-лар ҳозир анча муҳимроқ эди.

Болалар боғчасида байрам қўнғилдигидек эди. «Ҳеч ким зерикмади, ҳеч ким ха-фа бўлмади. Зотан катталар ҳам баъзан ўз фарзандлари-дан, уларнинг ҳар қандай вазиятда умумий тил топа биллишларидан намуна ол-салар ёмон бўлмасди».

Фарғона вилояти бай-рам тонгида ўзгача шўқуқ билан ўнгинди. Қўчалар байрам сайлига отланган шоду хуррам кишилар бил-лан тавжум эди.

Вилоят марказида меҳнат-кашларнинг Октябрга ба-ғишлаган тантанали на-моиш бўлди. Қўён, Мар-ғилон ва Қувасой шаҳар-ларида ҳам бўлиб ўтган намоишларда ишчи ва хиз-матчиларнинг, ҳалқ ҳўжа-лиги барча тармоқлари меҳ-наткашлари вакилларининг тинч-тотув яшаш, иқтисо-диётини мустаҳкамлаш сари жумҳуриятда қўйилаётган катта қадамларни табиқ-лаш руҳи сезилиб турди.

Ҳозир улуғ айёмларда фақат ютуқларини кўрсатиб қолмай, ҳал қилиниш лозим бўлган муаммо-

лар тўғрисида ҳам фикр юритиш ўринлидир. Вилоят-да ишсизлик муаммоси ҳа-мон ўткир бўлиб турибди. Ҳозир 42 минг 200 фарғо-налик иқтисомий-фойдали меҳнатдан четда. Уларнинг деярли ярми ҳали 30 дан ҳам ошмаган йилги-қизлар-дир. Бугунги кунда жумҳу-рият Президенти ва ҳуку-мати томонидан бу муаммо-ни бартараф этиш учун қар-бўл қилинган режаларга кўра вазиятни анча юмша-тиш имконияти турлимоқда.

Миллатларо тинч-тотув яшаш принципини мустаҳ-камлаш мақсадида вилоятда тилга оларли тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда. Шу йилнинг ўзида вилоятга чегарадош бўлган Тожики-стоннинг Ленинобод ва Қир-ғизистоннинг Уш вилоят-лари билан ўзаро иқтисодий ва маданий ҳамкорлик қи-лиш тўғрисида келишиб олинди. Октябр голларига содиқлик меҳнаткашлар тур-муш шартини яхшилаш, иқтисомий-иқтисодий тарақ-қибтини таъминлаш мум-кинлигини каттаю кичик чўқур ташуниб турибди.

Ўзбекистон жанубидаги ай-рим оилаларда қувончи воқеалар юз берди.

Шўрчилик муаллима Са-ломат Аҳмадқуллова бу гал ўз ўқувчилари билан байрам намоишига чиқа олмади. Бунинг сабаби бошқа ҳамма сабаблар ичда энг қувонар-лики десак ҳол бўлмас: у ўғил қўрди. Она байрам а-расида ўз чақалоғи билан Термиздаги вилоят тўғруқ хонасида қайтиб келди. Са-ломат ниҳоятда малакали му-тахассислар ерданга муҳ-тож бўлган туфайли бу ер-га юборилган эди.

Шифокор жарроҳлар Ф. Г. Ҳатибоева, Л. Деҳқонов ва турғуқонанинг бошқа хо-димлари унга ана шундай ердан қўрсатдилар.

— Бунинг учун, — дейди бахтиёр она, — бутун оила-миз номидан самимий ми-натдорчилик билдирамиз.

Ҳаммадан ҳам кўпроқ бў-лиши Шавкат хурсанд қи-лди, чоғи, Муборак бўлсин, деб ўйла келган ҳар бир ки-шига у фахр билан энди ўзин-нинг Рашид исми укаси борлигини айтди.

Сурхондарё аҳолиси вило-ят шаҳар ва қишлоқларида бўлиб ўтган намоишларда, митингларда, бошқа байрам ва тадбирларида фаол ишти-роқ этганлиги ҳам бунинг тасдиғидир.

Масалан, Термизда бай-рам намоишчи сафлариди қоронғолар ва тақсилотлар меҳнат жамоаларининг ва-киллари, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, мактаб ўқувчилари, студентлар, тех-никумлар ва билим юрлари-нинг талабалари ўтишди. Улар мамлакат ва жумҳури-ят раҳбарларининг танг-

лики бартараф этишга, со-вет халқлари бирлигини мус-таҳкамлашга қаратилган куч-қайратларини қўллаб-қувватладилар.

Қаҳқараб вилоятида яшовчи Фармоновлар оила-сининг қувончини ҳам баъ-зилар «саломлик» деб ҳисоб-ламаслиги мумкин. Лекин бу воқеа тўғрисида бутун жумҳу-рият билса арийди. Бир то-мчи сувада бутун олам акс этиши мумкин, шундай экан нима учун бир оила мисолида ҳаммамизнинг умумий қувончларимиз, та-швишларимиз ва ҳатто қайғу-ларимизни кўриб бўлмасин?

Усмон Юсупов районида-ги Калинин номида давлат ҳўжалиги пахтачилик брига-дасининг бошлиғи Кежа Фармонов байрам арафаси-да ҳарбий хизматга кетган кичик ўғли Илҳом Полтава (Украина)дан йоборган даст-лабки хатни олди. Бу хат оила байрамнинг беағзи бўлди.

Мақтубининг ўзи «Салом қадрли ўйим...» сўзлари билан бошланган эди.

Албатта, ота-она жангчи-нинг қаерда хизмат қилаёт-ганлигини билишганида у ерда ўзбекистонлик йигитга қандай муносабатда бўли-шаркин, деб ҳавотирга ту-шишди.

Юртдошлар ҳам армия ҳаётига, хизмат қандай бо-раётганига қизиқишди.

Фармоновлар оиласида турли мутахассисларни эгал-лаган жангчилар бор. Мас-алан, кичик ўғли Илҳом ало-қачи бўлади. Ҳарбий хиз-матдан кейин бу касб асқо-тиши мумкин. Армиядан кейин у ўз уйига қайтиб келади. У шу ерда ўсиб, улғайган. Унинг фарзанд-лари ҳам шу ерда яшайди.

Улуғ айёмни қўриқ Сир-дарё вилояти аҳли меҳнатда салмоқли ютуқлар ва кўта-ринки руҳ билан қутиб ол-дилар.

Тантаналар аввалида вило-ят марказида В. И. Ле-нин ҳайкали пойига анъана-вий гулчамбарлар қўйилди. Саноат, қурилиш, қишлоқ ҳўжалиги ва бошқа тармоқ-ларнинг меҳнат коллектив-лари ўзларининг қайта қу-рилиш даврида эришган ю-туқларини Октябр билан богламқоқдалар.

Пахтакор-ларнинг шу кунгача уйнал-хирмон режадаги 357 минг ўнрига 372 минг тоннадан орт-иқ кетди. Жумҳурият раҳбариятининг йилги-те-ринини ташкил этишгаги йўл-йўриқлари асосида иш-лаб деҳқонлар ҳўжалик йил-лини 256 миллион сўм-лик устама даромад билан якунлашмоқда.

Вилоятнинг Гулистон, Янгиер, Сирдарё шаҳарлари

ва Ховос ноҳияси маркази-да меҳнаткашларнинг бай-рам намоишларини ҳар қачонидан кўтаринки руҳда ўтди. Барча ноҳиялар мар-казларидаги митинглар ҳалқ саййиларига уланди. Бу сафарги байрам айниқса қишлоқ аҳли ўзгача кай-фиятда нишонлаётди. 1990 йилда жумҳурият Прези-денти Фармони асосида 32 минг оила шахсий томорқа учун ер олди. Уй-йўй, бола-кам ўн икки минг тонна пах-та сотдик. Режага кўра ати-ги тўқтин минг тонна пахта тоширишимиз керак эди.

Шунга яраша фойдаимиз ҳам юқори бўлди. Уч ярим миллион сўмдан кўпроқ да-ромад қилдик.

Бу йилги пахта терими-ни олиб қўйилди. Ташқари-дан ҳеч кимни, ҳеч қандай ёрдамчи ҳам бўлмади, ишчи аҳоли даражада ула-лашди. Чунки одамлар меҳ-натини қўнғилдигидек таш-кил этиди. Ҳар бир оила ҳамма нарсаси бўлиши учун қайғу-дик. Териб олганга пахта-нинг нархи оширилганлиги, маънавий ва моддий оми-ллар оқилона қўлланганлиги ҳам таъсир қилди. Шу босқиндан ерга ўз соҳибини қайтариш керак, дейтган кишиларни тўшунтирмади. Вилда ҳамма вақт ериш-ти соҳиблари бўлган ва бундан кейин ҳам бўлади.

Бухорода жаҳонга маш-ҳур Мирабод мадрасасининг толиб қиллари бизнинг суҳ-батдошимиз бўлишти.

Биз Мирабод мадрасасига 7 ноябрь байрами арафаси-да келдик. Тор айланма зи-надан иккинчи қаватга кў-тарилдик. Дуч келган даст-лабки ҳўжранинг эшигини оҳиста тақиллатдик.

Ассалому алайкум, марҳамат, қадмларига ха-санот, — деди 23—25 йл-лардаги йигит бизга пешвоз чиқаркан. Танишдик. У Хо-разм вилоятидан келган Аминбой Ғамбарганов бў-либ, мадрасанинг иккинчи курсида ўқир экан. Ҳўжрада юртдошлар Эркинбой Ка-лардаров ва Анваржон Ра-ҳимов ҳам у билан бирга истиқомат қилишди. Тур-ли халқлар ва миллатлар ўртасидан ўзаро муноса-батлар инсонпарварлик ва меҳр-мурувват, яхшилик ва тотувликка интилиш маса-лали суҳбатимизга мавзу бўлди.

Мирабод мадрасасининг мудири Салоҳиддин Шаро-повнинг ишончаси биринчи қаватдаги ҳўжраларнинг би-рига жойлашган. Бу ерга кирган киши тоқчаларга дид билан тахаллў қўйилган араб тилидаги китобларнинг шу қадар қўнғилга беиҳ-тиёр эътибор берали.

Биз мамлакатимизда қайта қуриш бошланган-дан, демократия ва ошқора-лик асослари қарор топаёт-ганидан жуда мамнунмиз, — деди С. Шарипов. Тўрт йил муқаддам Бухорода атиги тўртта маҳит ишлаб турарди. Эндикда улар ўттизгандан ошди кетди. Биз, диндорлар, энди Ҳазимини эркин ҳис қилиямиз, жамия-тимизнинг маънавий ва меҳр-шафқат руҳида тар-бияланиб, кинойчиликка қарши курашдек жуда дол-зарб вазифаларини ҳал этишга янада кўпроқ ҳисса қўйишни ўз бурчимиз, деб ҳисоблаймиз.

Пахтакорларсиз... байрам байрам бўлармиди? Бугун ҳам уларни ҳўрмат билан тилга оламиз. Зотан пахта-корлар бу йил жуда қисқа муддат ичида ҳақиқий га-лабани қўлга киритиб, пахта

терминини қўйиб қилиб уд-даладилар. Ўйизах вилотида Кичанов номида шўро ҳўжалиги директори Болкен жа Холиқулов биз билан ўз қувончларини баҳам қўрди.

— Мавсумда 120 тонна ҳам ашё териб олиш қай даражада қийин, қай дара-жада фахрли эканини фа-қат меҳнаткор тўшунди. Ҳўжалигимизда шундай йи-гитлардан қарийб юз киши бор. Ҳар ҳолда, 88 та пахта териш машинасининг ҳар бири ҳисобига ўртача худди шунчадан ҳам ашё ёзиб қў-йилди. Бу йил давлатга қар-қачонгидан кўп, яъни сал-кам ўн икки минг тонна пах-та сотдик. Режага кўра ати-ги тўқтин минг тонна пахта тоширишимиз керак эди.

Шунга яраша фойдаимиз ҳам юқори бўлди. Уч ярим миллион сўмдан кўпроқ да-ромад қилдик.

Бу йилги пахта терими-ни олиб қўйилди. Ташқари-дан ҳеч кимни, ҳеч қандай ёрдамчи ҳам бўлмади, ишчи аҳоли даражада ула-лашди. Чунки одамлар меҳ-натини қўнғилдигидек таш-кил этиди. Ҳар бир оила ҳамма нарсаси бўлиши учун қайғу-дик. Териб олганга пахта-нинг нархи оширилганлиги, маънавий ва моддий оми-ллар оқилона қўлланганлиги ҳам таъсир қилди. Шу босқиндан ерга ўз соҳибини қайтариш керак, дейтган кишиларни тўшунтирмади. Вилда ҳамма вақт ериш-ти соҳиблари бўлган ва бундан кейин ҳам бўлади.

Байрам байрам билан, ле-кин шу кунда ҳам кимлардир иш ташвишида юради. Бу-лар эндигина пайдо бўлаёт-ган шўро қоронғоларининг на-моияларидир. Улардан би-ри Самарқандда «Сўд-лада» тикорат фирмасининг президенти Шавкат Шаро-пов.

— Фирмаимизнинг номи-дан ҳам сезиб турган бўл-сангиз керак, ҳа, биз ўша соҳиб «Автоматобуслуживание» вилоят бирлашмаси бўлмиз. Ҳазимиз Ҳазимини дучор қилган қайта ташкил этиш — шу кунинг удумига эргашсин эмас, балки ҳаётин заруратдир. Ходимларимиз-нинг шахсий маблагларидан ҳам фойдаланган ҳолда ти-жорат жамиятини ташкил этган эканмиз, олдимизга бир нечта мақсадни қўйдик. Биринчидан, Волга авто-мобил заводи билан амалий алоқаларини мустаҳкамла-миз, айни вақтда ўз иқтисо-ди ва иқтисомий муаммолар-ини ҳал этишда унинг ҳўжумкорлигидан қутилиамиз. Иккинчидан, ҳар бир киши-нинг бутун жамият иши на-тижаларидан шахсий ман-фаатдорлигини оширамиз. Фирма ходимлари ақиллар учун тўлаган икки миллион сўм ҳисобидан ҳар йили уларга фойда тўланади.

Акциядорлар даромади-га келганда эса, тикоратчилар-нинг ҳар йили ўтказиладиган умумий мажлиси фойза-лар бўйича ҳақ тўлашга

фойданинг қанча қисмини ишлаб чиқаришни ривон-ланттиришга қанча қисмини, иқтисомий ахтиёжларга қан-ча қисминини ажратиб керак-лигини ўзи ҳал қилди. Ҳил эрича ҳар бир ақияда, йил-лик даромадининг қандай саккизи фойзини қатъий ваъ-да қилмасди. Кейинчалик ни-ма бўлишини ўшанда қўра-миз.

Бугунги кунда ходимлари-мизнинг кайфияти чинакам байрамона, улар охири-охи-батда амалий ишларни ва унинг натижаларини аниқ равшан кўра бошладилар. Ҳозир ҳамма нарсаси ўзимиз-нинг қўлимизда. Намоишига қийналган бўлсан, фақат плакатлариданга эмас, амал-да кўз-қўз қилдиган нати-жалар ҳам бўлиши керак.

Мухбиримиз Тожикст-внинг Гим Пен Ха юм-ли жамоа ҳўжалига бор-ганида қўнғилда воқеанинг гувоҳи бўлди.

Жамоа ҳўжалиги ветеран-лари Ҳасанхўжа ота билан Пўлатой Ҳ. Умриевларга почтачи ҳозиргина нафақа олди келди: у 200 сўмдан кўп эди.

Раҳмат, ўғлим, бизин байрамда хурсанд қилдинг, — деди Ҳасанхўжа ота ва қўнғиб қўйди: уйга кир, меҳ-монимиз бўласан.

— Илоҳим йўқ, ҳўжалик-да сизга ўхшаган нафақа олувчилардан 561 киши бор. Ҳаммасига пул тари-қти улгуришми керак.

Урта Чирчиқ ноҳиясидаги биргина Ким Пен Ха но-ми жамоа ҳўжалига шун-ча одам ҳўжаликдан нафақа олади.

Ҳўжалик катта фойда олиши натижада иқтисомий дастурларни рўбга чиқар-иш учун катта пул сарф-лаш имкониятига эга бўл-моқда. Жамоа ҳўжалигада яқин икки-ўч йил ичида яна иккита мактаб, болалар бо-ғчаси, ёшлар маданият са-ройини қуриш режалашти-рилган. Бу ерда келаси йилги колхози ташлаштири-ш ва газ қуурлари ётқишти-рини тугатишни мўжла-лашмоқда.

Қўлингиз биз ҳали у йўқ, ҳали бу йўқ деб нолиймиз... Гўёки буларнинг ҳаммасини кимлардир бизга топиб бе-риши керакдек. Лекин қар-ия тўғри сўзни айтди: кимки яхши ишласа — айтиш ашайди.

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида Улуғ Ок-тябр социалистик инқило-бининг 73 йиллиги байрами жумҳуриятимизда яшаётган ҳалқ КПСС сийбасини бутун-ла ва тўла маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганини, ав-валигидек имон-эътиқод ва ишонча тўла эканлигини намоиш этиди. Ҳеч қандай қийинчилик уни 1917 йил-нинг октябрда танлаб олин-ган йўлдан қайтара олмай-ди.

ЎзТАГ ва «Совет Ўзе-бекистони» муҳбирлари.

• 10 ноябрь—Совет милицияси кунини

ЖАНГОВАР САФДА

Ҳайтимиз барча жаҳаларида рўй бераётган ўзгаришлар ички ишлар органлари ишнин ҳам давр талаблари даража-да ташкил этишни тақозо қилмоқда. «Совет Ўзбекистони» муҳбири байрам арафасида жумҳурият ички ишлар ва-зирин Вячеслав Мухторович КАМОНОВА бир неча саволлар билан мурожаат қилди

— Вячеслав Мухтормович, жумҳуриятимиз ички ишлар органлари туб ўзга-ришлар арафасида турбиди. Ички ишлар системасида рўй беражак ўзгаришлар жино-ий ҳўлатлар қанайишга таъсир этадими?

— Менимча, бу чора-тад-бирларни ҳар қандай жино-ий ҳаракатдан қўқураувчи восита деб қараш мумкин эмас. Агар оператив ҳўлат реал яхшилангани тўғрисида гап кетадиган бўлса, аввало иқтисомий даволаш чоралари-нинг кўзда тутиш керак. Бунга иқтисодий соғломлаш-тириш, сийбиди барқарорлик-ка эришни, аҳолининг тур-муш даражасини кўтариш, кенг халқ истеъмоли молла-ри тақчиллигини йўқотиш, жумҳуриятимизда ҳозир-ги кунда мавжуд бўлган иш-сизлигини тугатиш қабилар таваққулдир. Қўриб туриб-сизки, бу омилар бир-бири билан бевосита ўзаро алоқа-да. Қўллаб муаммоларини ҳал этиш учун қийинчи сийбиди иқтисодий, иқтисомий, бош-қа соҳаларда, шунингдек, ҳуқуқий соҳада туб ўзга-ришлар асаси керак. Ҳуқуқ-муҳофазаси аппаратининг структураси ва норматив баъси аллақачонлар шакл-ланган. Айниқса, тизги иш-лар органлари ҳозирги жи-ноий ҳўлатларга мос келмайдиган куч ва восита-лар билан жиноятларнинг ўсиб бораётган тўққинини тўхтатишга оқиллик қилип-

кетили мумкин. Бир сўз бил-ан айтганда, ҳуқуқий сақ-лаш системасини иқтисомий ва иқтисодий ҳавфсизлигини амалда таъминлашга қодир бўлган структурани ташкил этиш йўли билан боши берк қўчадан олиб чиқиш мумкин. Бошқача қилиб айтганда, системани қайта қуриш бу йўлаб топилган нарсаси эмас. У ҳозир пайдо бўлган ҳўлат-лардан келиб чиқди. Бу нарс-ани амалга ошириш эса жи-ноятларга қарши самарали-роқ курашиш учун замин яратди. Ҳозирча бундан бошқа йўл йўқ.

— Қайта ташкил этиш де-ганда аниқроғи ниятни кўз-да тутмоқдасиз. Унинг пр-циплари нимадан иборат?

— Ички ишлар органлари мавжуд структурасининг асосий қамчилиги шундаки, кучлар ва воситаларини бош-қариш ўш марказлашгани-дир. Бу куч ва воситалари бўлиб юборишга олиб кела-ди. Бўлималар ўртасидан мавжуд девор хизмат бўли-малари аҳолидан тушган сигналларга зудлик билан эътибор беришга йўл қўй-майди. Шунинг учун мили-ция фаолиятини ҳаётий ва-зифаларини ҳал этишга яна-да қийинлаштириш мақсадида бевосита яшаш жойида ва маҳалаларда профилактика ишларини қўйиштириш, қай-та ташкил этиш ишнин кри-минал ва муниципал усул-лар принциплари бўйича аниқ йўналишда амалга оширишга эътибор қаратилмоқда. Улар-ни жумҳурият ва маҳаллий аҳамиятга эга бўлган бўли-маларга бўлиш кўзда тутил-моқда. «Кримина